

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ELEK JÓZSEF, katedra.tortenelem@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2023003

Zimná 1/32, Komárno 945 01

Beküldési határidő: 2023. február 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	IV.

4. FORDULÓ – A BIRODALOM VIRÁGAI

1) A birodalom központjai (20 pont)

Mária Terézia birodalmának több országa is volt, ami azt is jelentette, hogy ezeknek az országoknak a központjaitól is elvárták, hogy ragyogjanak és hirdessék az uralkodó nagyságát. Nem volt véletlen, hogy nagyszabású építkezések indultak el birodalomszerte. Válaszaitokat írjátok be a válaszlapon található táblázatba!

Idézet az Így élt Mária Terézia c. könyvből: „A várkastélyt és a felvezető sétányt nagyon jól kivilágították. A császárnő ezekre a helyreállításokra és az új berendezésre 30 ezer forintot biztosított. Többek között pompás lépcsőházat csináltatott, amelyet a vár közismerten igen vastag falaiban helyeztek el. A kápolnát, valamint a lakosztályokat fehér és aranyozott stukkókkal, faburkolattal és falitükrökkel díszítették.”

- A) Hogy hívták az egyszerűen csak Szépkútnak nevezett palotát?
- B) Mi volt I. Lipótnak, Mária Terézia nagyapjának terve ezzel a birtokkal a 17. század végén?
- C) Mikor zajlott le a palota bővítése?
- D) Ki végezte el ezeket a munkákat?
- E) Melyik két magyarországi vár építésénél, bővítésénél játszott még szerepet ez a személy?
- F) Mivel járult hozzá a bécsi palota pompájához a férj, Lotaringiai Ferenc?
- G) Milyen impozáns épületet emeltek a kastély parkjában 1775-ben?
- H) Egy másik város 1741-ben, 1744-ben is az ellenség kezére került, sőt, 1757-ben is megostromolták a poroszok. Melyik városról van szó?
- I) E város melyik épületét fejezték be Mária Terézia uralkodása alatt?
- J) A királynő itt is alapított Theresianumot, de ez különbözött a bécsitől. Miben?
- K) Melyik várról szól a fenti idézet?
- L) Miért volt szükség az itteni építkezésre? Nevezd meg azt a házaspárt, akik ebben a várban laktak!
- M) Mekkora volt a vár alatti város lakossága abban az időben?
- N) Hány főúri palota állt ekkor a városban?
- O) Kinek a palotája játszik jelentős szerepet a mai politikai életben is? Komoly állami vezető hivatala található itt ma is.
- P) Kezdetben kiknek adott otthont a budai vár?
- Q) Mit költöztettek ebbe az épületbe 1779-ben?
- R) Végül kinek az otthonául szolgált a budai vár épülete?

2) Látogatás Eszterháznál (10 pont)

A két ajánlott link segítségével oldjátok meg a feladatot. Az Eszterházy Miklós hercegre vonatkozó információkat két „zsákban” helyeztem el, a Ti dolgotok összepárosítani azokat (A-hoz B-t). De vigyázzatok, mindkét zsákban van egy-egy „felesleges” információ, amelynek nem lesz párja! A válaszlapon a párosítás mellett indokoljátok meg, mi köti össze a két-két információt!

kolíni csata
Kapellmeister
Aranygyapjas rend
J. W. Goethe
„magyar Verszália”
Mária Terézia

Baryton
Villa Bagatelle
Eszterházy-tündérbirodalom
Jacoby Miklós
leideni egyetem
három ló

3) A magyar királyi nemesi testőrség (5 pont)

Az alábbi mondatok helytel-közzel igazak a testőrség történelmével kapcsolatban. Állapítsátok meg, mennyiben! Az összetett mondatok első, illetve második tagmondata tartalmaz-e igaz állítást? Vagy egyik sem? Esetleg mindkettő? Döntsetek el és töltsétek ki a válaszlapon a táblázatot! Az ottani példa alapján a helytelen megállapításokat húzzátok át!

- A) A testőrség tagja 20-25 éves magyar nemesi ifjú lehetett, aki tíz éven át volt köteles szolgálni Bécsben.
- B) A királynő el akarta németesíteni a magyar nemeseket, ezért német környezetben működtette a testőrséget.
- C) Az egész gárda létszáma 120 fő volt, tagjai pedig magyar, erdélyi és horvátországi vármegyék ifjai voltak.
- D) Bessenyei György testőrként töltött el éveket Bécsben, mégis később inkább elfecsérelt időnek tartotta a külföldi tartózkodást.
- E) A magyar testőröket könnyen fel lehetett ismerni Bécs utcáin, sárga nadrágjuk és vörös csizmájuk kirívó jelenség volt.

4) Keresztretjtvény (18 pont)

A keresztretjtvényt, ha lehet, a válaszlapon töltsétek ki. Minden megállapítás 1-1 pontot jelent, a megoldás és a hozzá illő kérdések is 1-1 plusz ponttal járnak.

1. Élvezeti cikk, Magyarországon Mária Terézia korában nagyban kezdik természetni
2. A királynő szemében ő testesítette meg a „Szörnyeteget”
3. A kor egyik legpusztítóbb betegsége
4. A királynő személyes orvosa és tanácsadója
5. A kor magyar arisztokrata családjainak egyike, nádort és érseket is adtak az országnak
6. Magyarra fordította a felvilágosult Montesquieu munkáját
7. Mária Terézia kedvelt kancellárja
8. Egy ideig Benyovszky Móric volt a királya ennek a szigetnek
9. Eszterházy Miklós „beceneve”
10. A Grassalkovichok híres kastélya itt található
11. Lengyelország felosztásakor került a Habsburg Birodalomhoz ez a terület

12. II. András óta e város királyának is tekintik magukat a magyar uralkodók
13. Mária Terézia kedvelt kikapcsolódása
14. Az osztrák örökösödési háborút itt zárták le egy békével

Megoldás:

Szerzője:

Kinek ajánlotta a művet:

Miért volt fontos ez a mű a magyar irodalomban:

5) „A zene, az kell” (7 pont)

Válaszolj az idézetek és a képek alapján a kérdésekre!

„A fiatal salzburgiról kérded, hogy szolgálatodba fogadd-e? Nem tudom, miért. Nem hiszem, hogy szükséged lenne zeneszerzőre vagy efféle haszontalan emberre. Ha mégis örömet okoz neked, nem akadályozlak. Csak azért írok, hogy ne terheld magadat haszontalan emberekkel, és az ilyeneknek ne osztogass címeket. Csak megrontja a szolgálatot, ha ilyen emberek futkosnak a világban, mind koldusok, azonfelül lealacsonyít egy nagy családot.”

A

B

Kiról ír az idézetben Mária Terézia? Milyen véleménnyel van a művészekről a királynő? Indokold meg a válaszod a szöveg alapján! Kikkel látható az A-képen az említett zeneszerző? Hol, melyik kastélyban játszódik a B-képen látható esemény? Ki vezényel? Vajon ennek a zeneszerzőnek a gazdái hasonlóan vélekedtek-e a művészekről, mint a királynő? Indokold meg a válaszodat!

Szorgalmi feladat: A 208. levél (10 pont)

Bizonyára hallottatok, tanultatok Mikes Kelemenről, aki elkísérte urát, Rákóczi Ferencet a törökországi száműzetésbe, és ott ilyen-olyan rendszerességgel kitalált nénjének leveleket fogalmazott. Összesen 207 levél maradt fenn, amelyek szerencsésen megmaradtak, és képet kaphatunk arról, hogy élt a száműzött fejedelem és kísérete. A Ti dolgotok az utolsó, eddig nem ismert levél elküldése (persze a fiktív nénikének, aki feltűnően jól tartja magát, hogy még 1759-ben is „él”). A téma: Mikes Kelemen szeretne hazatérni Magyarországra, ezért Mária Terézia kegyelmét kéri. Erről, ennek eredményéről tájékoztassátok a nénikét!

A szorgalmi feladat a négy forduló alatt megszerezhető 240 pont mellé hozhat még 10 pontot, ezzel egy csapat maximum 250 pontot gyűjthet a levelező fordulóban. A levél értékelésénél figyelembe veszem a megszólítást, a tények leírását, amelyben Mikes saját helyzetét ecseteli, ezeken kívül életkörülményeit és a királynőtől jött választ.

Jó munkát kívánok!

HASZNOS LINKEK A 4. FORDULÓHOZ:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Sch%C3%B6nbrunn>

https://hvg.hu/brandchannel/feelaustria_20181030_5_osem_hallott_tortenet_az_Esterhazy_csaladrol

https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_kir%C3%A1lyi_nemesi_test%C5%91rs%C3%A9g

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Mikes_Kelemen_\(%C3%ADr%C3%B3s\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Mikes_Kelemen_(%C3%ADr%C3%B3s))